

G.F.Händel. Passacaille i G-mol

G.F.Händel (1685-1759), tysk komponist, senere bosat i England. Johan Sebastians Bachs næsten total-samtidige, Bach (1685-1750). Se Overgaard & Roars "Træk af den vestlige verdens musik" s. 102 ff.

Händels lille klaverpassacaille i G-mol består af et lille 4 takts tema med variationer, men selve temaet består i virkeligheden 'blot' af en akkordrække og variationerne udgøres af forskellige løb og figurer over akkordrækken. Som sådan vil vi altså nu definere den som en chaconne og ikke en passacaglia.

Variationerne består som nævnt af figurer og løb over akkordrækken, der dog varieres undervejs, rytmisk er der, stort set, en stigende intensitet i og med at nodeværdierne bliver mindre - fra lige ottendedele (4 pr. halvnode) over triol-ottendedele (6 pr. halvnode) til sekstendedele (8 pr. halvnode). Lad os se nærmere på det:

Akkordfølgen er :

	Gm	Cm	F	Bb	Eb	Am	b5 D7	Gm
Funktion:	T	S	Dp	Tp	Sp	S6	D7	T
Trin:	I	IV	VII	III	VI	II	V	I

- eller i ord: en kvintskridtssekvens, der nok så nydeligt spadserer rundt i kvintcirklen på nær springet fra Eb - Am.

1. variation:

En nedadgående 1-takts ottendedelsfigur i venstre hånd. Gentages 4 gange. Figuren markerer nydeligt hver ny akkords grundtone. I højre hånd akkordslag.

2. variation:

Igen en 1-takts ottendedels figur, nu dog først opadgående og siden nedadgående og denne gang i højre hånd. Denne figur markerer hver akkords tert. I venstre hånd fjerdedele der markerer grundtoner.

3. variation:

Der byttes figur fra højre til venstre og omvendt.

4. variation:

Ottendedele i begge hænder, vores figur fra de to forrige variationer i højre, grundtonebaseret figur i venstre.

5. variation:

Halvnodeakkordslag i venstre (grundtoner nederst), ottendelstrioler i højre. Ingen bestemt gentagen figur, men forskellige løb.

6.variation:

Der byttes - stort set. Helt identisk i de to første takter.

7. variation:

Mange ligheder med selve temaet. Punkterede ottendele i højre og akkordblokke i halvnode i venstre, meget lig temaets.

8.variation:

Venstre som i 7.variation, højre har nu 16.delsløb, 1-takts figur, oppefra og ned.

9. variation:

Bytning: Højre har akkorder, venstre 16.delsløb, men nu nedefra og op.

10. variation:

Venstre akkorder igen, men lagt anderledes end før så der da kommer nogen afveksling. Højre har fået en ny 1-takts 16.delsfigur: stort spring op og så langsomt nedad, der gentages.

11. variation:

16.dels akkordbrydningsfigur i højre, men nu nye akkorder (!) i venstre, dim-akkorder.

12. variation:

Venstre identisk med variation 11, højre ligeledes identisk - næsten da - den starter et andet sted i akkorden.

13. variation:

Akkorder, halvnode, i højre; 16.dels akkordbrydninger i venstre, startende på grundtonen.

14. variation:

Der byttes.

15. variation:

16.dels parallelle akkordbrydninger i begge hænder. Fortissimo – klimaks.